

Inovace oboru Český jazyk a literatura přinesla nový studijní plán a výukové materiály

Třicet měsíců probíhal v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace Filozofické fakulty UK projekt Operačního programu Praha Adaptabilita CZ.2.17/3.1.00/33275 Rozvoj a inovace bakalářského studia českého jazyka. „Jako ústav jsme díky projektu měli příležitost a prostor soustředit se na jednu věc kolektivně, nikoli individuálně,“ přibližuje přínos projektu jeho koordinátorka a vedoucí ústavu Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.

V rámci projektu byla inovována jazyková složka bakalářského studijního programu Český jazyk a literatura, jehož výuku zajišťuje ÚČJTK společně s Ústavem české literatury a komparatistiky. Proč byla inovace potřeba?

Ve dnech 16.–19. dubna 2013 proběhla exkurze k dějinám češtiny a české literatury, které se zúčastnilo 35 studentů a 5 doktorandů.

Účastníci exkurze navštívili místa na Hradecku, Náchodsku, Broumovsku a Kladsku spjatá s českými jazykovědci a literáty.

Možnosti inovace jsme promýšleli už v roce 2009, kdy jsme o podporu v tomto programu žádali poprvé. V té době už jsme mohli vycházet ze tří let zkušeností s fungováním boloňského systému, který vyžaduje jiný postup studia než dřívější pětileté magisterské studijní programy. Ukázalo se, že některé předměty, které by byly pro studenty užitečné do budoucího studia i pro praktické uplatnění, ve studijním plánu chybí. Ze slovních komentářů evaluací za poslední roky a z interních debat vyplynulo, že u některých předmětů dochází k obsahovým překryvům a u některých se naopak předpokládají znalosti získané v jiných předmětech. To jsme řešili jednak diskusí na pracovišti, jednak založením elektronických kurzů pro všechny bakalářské jazykovědné předměty na portálu Moodle UK a také vytvořením příruček a studijních materiálů, aby bylo dohledatelné, co se kde přednáší.

Projekt přinesl zavedení dvou studijních modulů – aplikovaného a odborného. Pro koho jsou tyto moduly určeny a čím se liší?

Studenti současného třetího ročníku bakalářského programu jsou v tuto chvíli prvními, kdo budou v rámci těchto modulů studovat. Vycházeli jsme z odlišných potřeb studentů, kdy si někteří nejpozději na konci prvního ročníku ujasní, že je lingvistika nebo lingvoliterární věda baví a že by se jí rádi věnovali do budoucna, někteří chtějí po ukončení bakalářského studia působit v médiích nebo třeba pracovat jako tiskoví mluvčí. Předměty odborného modulu připravují na další studijní dráhu, aplikovaný modul nabízí přípravné předměty typu ediční práce či mediální komunikace. Studenti už v rámci studia získají praxi, která bývá součástí studijních plánů i jiných oborů na Filozofické fakultě UK. Moduly ovšem nejsou uzavřené,

studenti mohou navštěvovat i kurzy modulu, který si nezvolili jako primární.

S velkým ohlasem se setkal cyklus přednášek zahraničních profesorů, který proběhl v letním semestru 2012/13 a zimním semestru 2013/14. V rámci cyklu vystoupili přední světoví lingvisté, např. prof. Milroyová z Oxfordu (na snímku). Celkem vystoupilo 11 hostů, bylo prosloveno celkem 30 přednášek.

Vzniklo také množství studijních materiálů k základním či novým oborovým předmětům. Proč bylo třeba je vytvořit?

Pro některé disciplíny dosud neexistovala studijní literatura v nějaké ucelené podobě nebo šlo o zastaralé příručky, hodně se toho třeba změnilo s nástupem korpusové lingvistiky v 90. letech. Také jsme považovali za vstřícné nabídnout v českém jazyce materiály zejména pro úvod do některých disciplín, navíc podané a interpretované pedagogem, který už má zkušenosti se srozumitelným výkladem konkrétní látky. V tuto chvíli jsou všechny materiály dostupné elektronicky, do

budoucná uvažujeme o jejich vydání v tištěné podobě, ale až poté, co je dostatečně prověříme ve výukové praxi. Celkově se jedná o souhrnný úvodní materiál, takový rozcestník pro další studium v konkrétním předmětu.

Jaké byly ohlasy na průběh projektu?

Projektem byli podpořeni jednak studenti bakalářského studijního programu, jednak pedagogové. Ti díky podpoře prohloubili svůj profesní rozhled, který mohou předávat studentům, a získali nové dovednosti, což se opět promítne do kvality jejich práce. Díky dotazníkovému šetření po skončení projektu jsme zjistili, na jaké potřeby pedagogů je dobré se zaměřit, pokud bychom v budoucnu realizovali podobný projekt. Studenti se v dotaznících nejvíce vyjadřovali k výjezdním workshopům, k přednáškám zahraničních profesorů a ke studijnímu plánu, tyto věci byly hodnoceny převážně pozitivně a jako přínosné.

V rámci projektu se uskutečnily čtyři dvou- či třídní výjezdní studentské workshopy, na nichž studenti a pedagogové ÚČJTK a jiných filologických či lingvistických oborů FF UK představili svůj výzkum a diskutovali o různých

jazykovědných problémech.

Jak byste jako koordinátorka projektu celkově zhodnotila jeho průběh? V čem spatřujete hlavní přínos projektu?

Operační programy jsou administrativně složité a kladou vysoké nároky na řešitele projektu. Pro mě to byla velice užitečná zkušenost. Jako ústav jsme díky projektu měli příležitost a prostor soustředit se na jednu věc kolektivně, nikoli individuálně. V běžném provozu je každý vyučující odpovědný za své předměty, teď jsme měli možnost tyto činnosti propojit v koherentní celek. V současné době jsme se studijním plánem a jeho realizací velmi spokojeni. Ráda bych srdečně poděkovala kolegům z ústavu, kteří se na projektu podíleli a nadchli se pro něj, protože jejich přínos byl pro úspěch projektu zásadní. Všechny novinky vytvořené během projektu plně ocení studenti, kteří teď nastoupili do prvního ročníku a projdou si celým cyklem už po skončení projektu. Pro studijní obor Český jazyk a literatura je skvělé, že Ústav české literatury a komparatistiky je nyní zapojen v podobném menším projektu OPPA, takže se obor inovuje postupně celý.

Podrobné informace jsou dostupné na webových stránkách projektu.

Tisková zpráva k ukončení projektu Operačního programu Praha Adaptabilita „Rozvoj a inovace bakalářského studia českého jazyka v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace“.